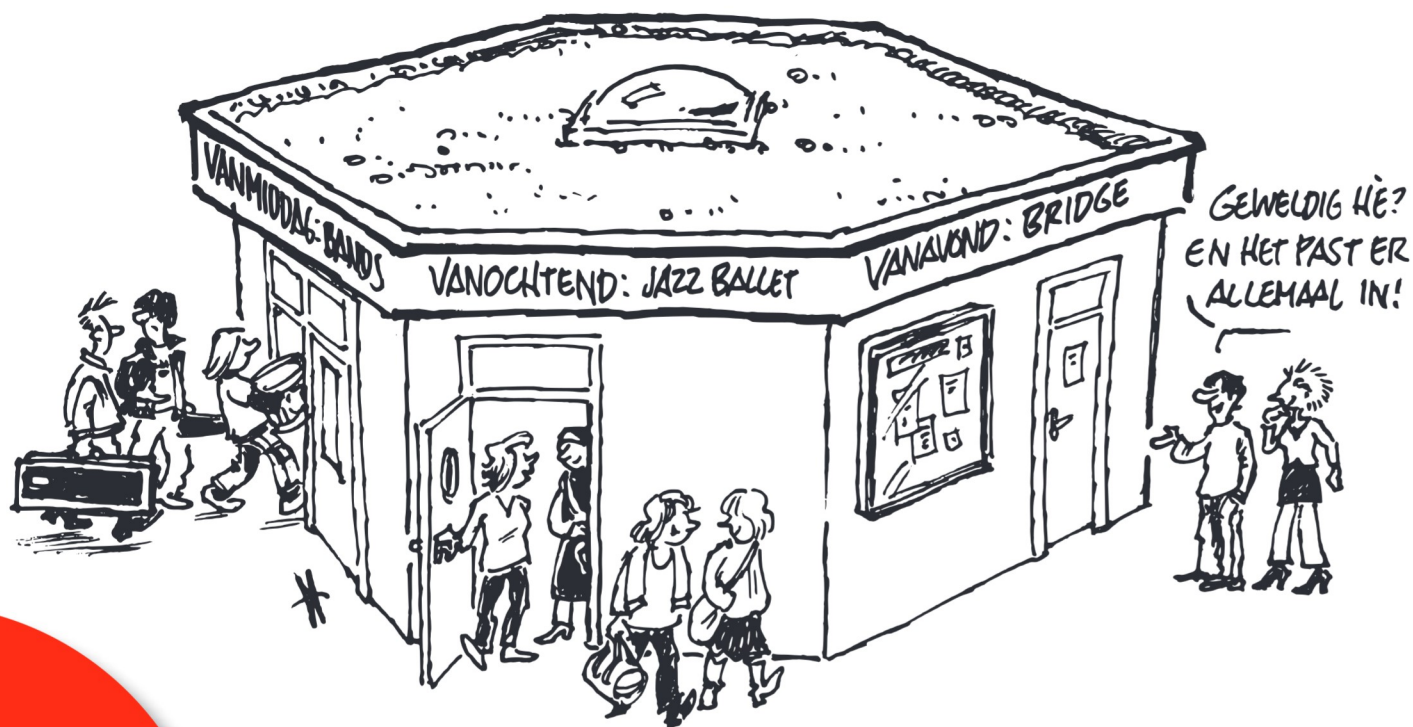

Welzijn in Amersfoort 2010-2015

Visie op welzijnswerk in Amersfoort

Stad met een hart

Voorwoord	2
Inleiding	4
Op een nieuwe manier werken aan welzijn	6
Welzijn in Amersfoort: <i>veel gaat goed - visie op welzijnswerk toch herzien</i>	6
Wie vragen onze aandacht? <i>Kwetsbare en initiatiefrijke bewoners</i>	6
Wie zijn de spelers? <i>Welzijnsorganisaties en andere niet gesubsidieerde instellingen</i>	8
Wie vervult welke rol?	10
Welke plekken hebben we? <i>Dynamische inzet van voorzieningen en buitenruimten</i>	13
Streefbeeld over maximaal 5 jaar	14
Van visie naar uitvoering	18
Uitgangspunten	18
Op weg naar een sociale agenda voor de wijk	20

Voorwoord

Welzijn gaat over hoe het met je gaat, hoe je je voelt. Belangrijk is hoe goed je familie- en vriendenrelaties zijn, of je prettig woont in een fijne buurt, of je je veilig voelt, of je werk hebt of een opleiding, en of jij en je kinderen zinvolle en leuke dingen te doen hebben.

Vanuit dit brede begrip van welzijn is het daarom logisch om naast de van oudsher bekende welzijnsorganisaties, zoals SWA en De Kamers, voortaan ook andere organisaties te betrekken bij het welzijnswerk in Amersfoort. Hierbij kan gedacht worden aan sportclubs en culturele organisaties, maar ook aan speeltuinverenigingen of scholen. Kort geleden was ik op bezoek bij scoutingvereniging Sint Anfridus. Wat ik daar zag en hoorde interesseerde me zeer. Bij scouting leren kinderen samen te werken, nieuwe ervaringen op te doen en respect te hebben voor elkaar en de natuur. Scouting levert daarmee een geweldige bijdrage aan de toekomst van veel kinderen. Ik heb met de besturen van scouting afgesproken dat we gaan bekijken of scouting voor veel meer kinderen wat kan betekenen. Scouting als welzijnsorganisatie. Dat is *anders*.

Als meer maatwerk geleverd kan worden, door meer organisaties meer gericht te betrekken bij het welzijnswerk, is het resultaat beter. Daarvan ben ik overtuigd. Het jongerenwerk alleen krijgt bijvoorbeeld

niet altijd vat op overlastgevende jeugd. In combinatie met bijvoorbeeld voetbalverenigingen kunnen deze jongeren beter geholpen worden hun talenten te leren ontdekken. Deze mogelijkheden worden nu bijvoorbeeld verkend met ASC Nieuwland. Dat is *beter*.

Extra inzet van andere organisaties, zoals de voetbalclub of de scoutingvereniging, kost geld. Als dat een bijdrage levert aan een beter welzijn van de Amersfoortse inwoners, dan moeten we dat niet laten. Maar wel voor hetzelfde budget. Door efficiënt gebruik te maken van gebouwen en van menskracht. Door slim gebruik te maken van de kwaliteiten van derden. Door meer gebruik te maken van elkaars locatie. Als twee verenigingen voortaan gebruik maken van één locatie, delen ze de huisvestingslasten en houden we geld over. Mogelijk ontstaat door dit dubbelgebruik ook meer ontmoeting, van mensen die elkaar daarvoor niet ontmoeten. En dat is *slimmer*.

Deze visie geeft een aanzet tot een nieuwe en brede kijk op welzijnswerk in Amersfoort: *Welzijn in Amersfoort!*

Amersfoort, januari 2010

Gert Boeve,
wethouder voor jeugd en welzijn

Inleiding

In ons Wmo-beleid, vastgelegd in het beleidskader 'Amersfoort Ondersteunt 2008-2011', hebben we de kaders vastgesteld voor het stimuleren van een samenleving waarin alle Amersfoorters op gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. De geactualiseerde visie 'Welzijn in Amersfoort 2010-2015' is een verdere uitwerking van dit beleidskader en gaat in op de rol en de bijdrage van welzijnswerk. Via gerichte inzet van het welzijnswerk willen we eraan bijdragen dat onze bewoners aan de samenleving kunnen meedoen en zich daar 'wel' bij voelen.

Wij zijn niet verantwoordelijk voor het welzijn van mensen. Wél zijn wij verantwoordelijk voor de hiervoor stimulerende voorwaarden. Wij zijn aanspreekbaar op de aanwezigheid van een adequate (fysieke en sociale) infrastructuur waarop initiatief, participatie en welzijn kan gedijen. Deze visie heeft betrekking op deze infrastructuur en is daarmee een visie op welzijnswerk.

Wat is welzijn?

Welzijn betekent dat een mens zich wel bevindt, zich prettig en gelukkig voelt. Voor een belangrijk deel is de eigen privéomgeving van mensen hierbij bepalend en de

relaties die mensen hebben met familie, vrienden, buren en collega's. Zoals gesteld gaan we als gemeente niet direct over dit domein. Er zijn echter voorwaarden waar aan voldaan moet worden om welzijn te ervaren en er zijn belemmeringen die welbevinden kunnen remmen. Als gemeente nemen we hierin onze rol. We willen de uitvoerende partijen stimuleren en in stelling brengen om bij te dragen aan deze voorwaarden.

Als we spreken over 'welzijnswerk' gaat het om het brede palet van activiteiten, voorzieningen en functies die bijdragen aan het welbevinden van onze inwoners. Onder welzijnsorganisaties verstaan we in deze visie alle partijen die deze activiteiten, voorzieningen en functies aanbieden op de gebieden van welzijn, jeugd, sport, cultuur, zorg en onderwijs.

Op een nieuwe manier werken aan welzijn

Welzijn in Amersfoort: veel gaat goed - visie op welzijnswerk toch herzien

Veel gaat goed in Amersfoort, ook vanuit welzijns-perspectief. Amersfoort scoort hoog op allerlei sociale indexen. We zijn een welvarende stad met een jonge en hoog opgeleide bevolking. Amersfoort is een stad waar mensen graag wonen en waarin veel mensen als vrijwilliger actief zijn. Dit ook mede dankzij de bijdrage van tal van maatschappelijke instellingen aan het welzijn van onze inwoners. Toch vinden we het nodig om onze visie op het welzijnswerk te herzien, omdat we denken dat het slimmer, beter en efficiënter kan. Daarbij gaat het om: prioritering van doelgroepen, de rollen en de spelers in het veld en de plekken voor het welzijnswerk in de wijk.

Wie vragen onze aandacht? Kwetsbare en initiatiefrijke bewoners

Tot nu toe is het welzijnswerk een brede voorziening voor alle bewoners van onze stad. In de toekomst willen we veel duidelijker differentiëren: het welzijnswerk richt zich primair op twee groepen: het ondersteunen van

kwetsbare inwoners en het faciliteren van initiatiefrijke inwoners. Ook in het jongerenwerk spreken we voortaan over het ondersteunen van kwetsbare en het faciliteren van initiatiefrijke jongeren.

Ondersteunen van kwetsbare bewoners. Een voorbeeld:

Woensdagmiddag is de sportbuurtwerker in de wijk aan het sporten met een groep jongeren. Hij kent de jongeren zo langzamerhand, ze vormen een vaste groep. Hij maakt zich zorgen over drie jongeren. Ze komen niet al te slim over en komen steeds meer onder invloed van criminele jongens.

De sportbuurtwerker weet er geen raad mee en schakelt de coördinator van het Jongeren Op Straat overleg in. Deze is geschoold in de leer van Johan Cruijff: "Je moet van de bal af bewegen". Hij neemt het niet over van de sportbuurtwerker maar adviseert hem om zelf contact op te nemen met Jong Centraal.

Bewoners stimuleren tot / coachen bij initiatieven.

Een voorbeeld van een initiatiefrijke bewoner:

Een bewoner wil zijn zoontje graag leren fietsen en weet een veilig geasfalteerd terreintje in zijn buurt en gaat hier naar toe. Vervolgens valt zijn oog op een loods van de gemeente waarin verkeersborden staan opgeslagen. Het idee ontstaat; waarom dit terrein niet inrichten als een verkeerstuin? De bewoner gaat in gesprek met diverse (professionele) organisaties en werkt zijn idee verder uit. Met het buurtbudget dat hij aanvraagt wordt het mogelijk dit te realiseren in samenwerking met andere spelers in de wijk.

Wie zijn de spelers?

Welzijnsorganisaties en andere niet gesubsidieerde instellingen

De nadruk ligt nu op de bestaande welzijnsorganisaties als we het hebben over de aanbieders van welzijnswerk, het ouderenwerk en het jongerenwerk. We willen daar echter anders naar kijken. Er zijn ook andere formele en informele aanbieders van activiteiten, voorzieningen en functies die bijdragen aan het welzijn van onze inwoners, van sportverenigingen tot groepen van initiatiefrijke bewoners. Er zijn dus op het welzijnsterrein veel partijen die een rol spelen: de spelers.

Voorbeelden van informele aanbieders

Neem de scoutingverenigingen. Bij scouting leren kinderen samen te werken, nieuwe ervaringen op te doen en respect te hebben voor elkaar en de natuur. Scouting levert daarmee een geweldige bijdrage aan de toekomst van veel kinderen. Scouting als welzijnsorganisatie.

In Nieuwland is sprake van overlastgevende jongeren. Het zijn er niet veel, maar het houdt mensen wel uit hun slaap. Het jongerenwerk alleen krijgt moeilijk vat op deze groep. Kenmerkend voor deze groep jongeren is dat er enkele goede voetballers tussen zitten. Graag bewerkstelligen we dat deze jongeren hun talenten leren ontdekken bij ASC Nieuwland. De mogelijkheden worden nu verkend. De voetbalclub die de welzijnsfunctie vervult!

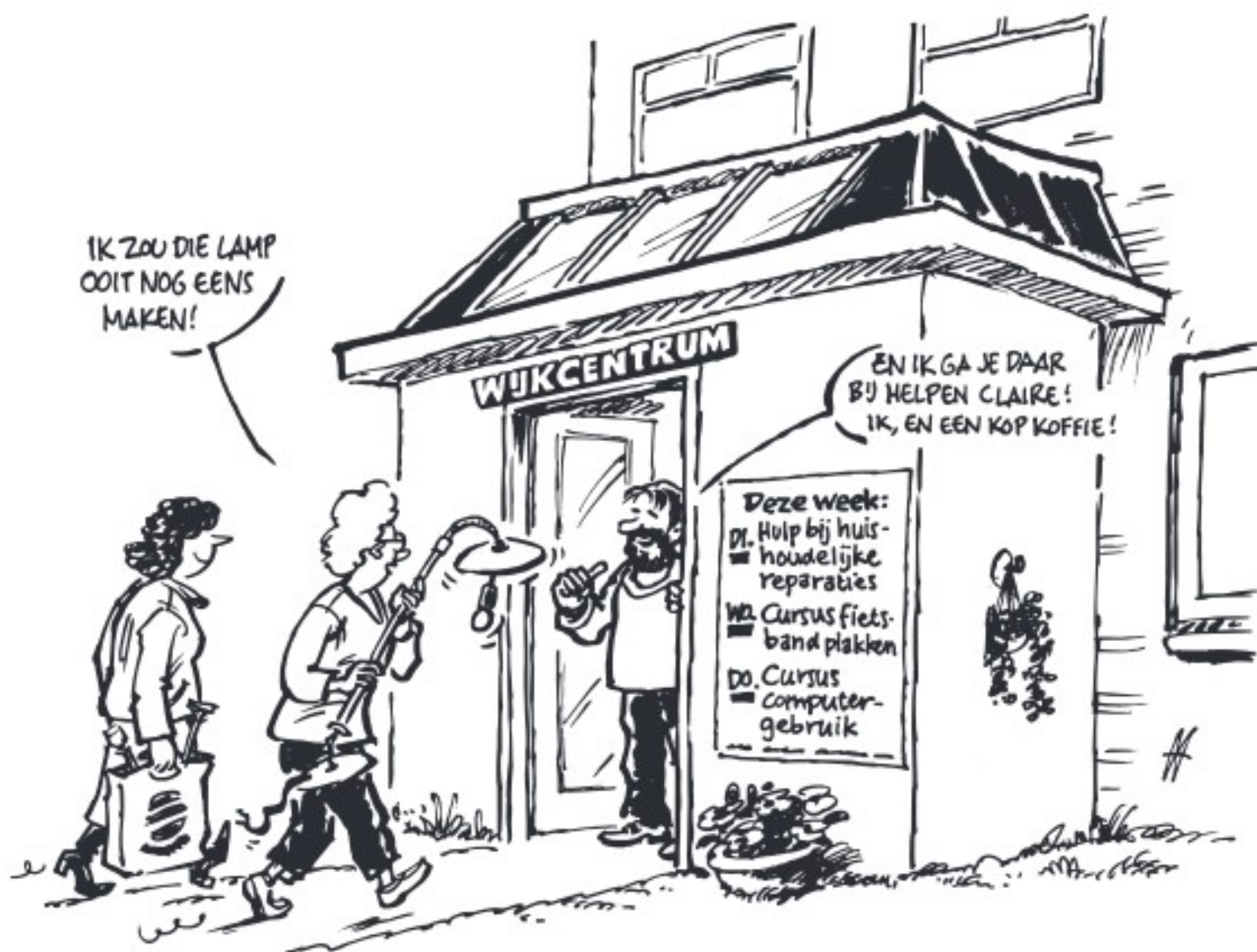
Voorbeeld van ouderen voor ouderen

Enige jaren geleden diende een werkgroep van de ANBO (de algemene ouderenbond) een initiatief in om ouderen op gepaste wijze ondersteuning te bieden bij het ontwikkelen van computervaardigheden. Dat heeft ertoe geleid dat bij zes ouderensteunpunten in de stad cursussen worden gegeven, speciaal voor ouderen, om zich te oriënteren en verder te bekwamen in hun vaardigheden op de digitale snelweg. Het zijn met name oudere vrijwilligers die hen daarbij ondersteunen.

Wie vervult welke rol?

Verbinden en signaleren als sociaal makelaar

De samenwerking en afstemming tussen al deze partijen in de stad willen we versterken. Een overzicht is nodig van wat er in de wijk door alle partijen (gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd) wordt aangeboden aan activiteiten, voorzieningen en functies en wat er speelt in de wijk.

Voorbeeld formele aanbieder als sociaal makelaar

De Buurtkamer is er voor 55-plussers uit Vathorst. De Buurtkamer is onderdeel van De Kamers in samenwerking met Beweging 3.0. De Buurtkamer is erop gericht 55-plussers bij elkaar te brengen en te stimuleren zelf ideeën te ontwikkelen en activiteiten te organiseren. Deze worden door de Buurtkamer ondersteund en gefaciliteerd. Er worden samenwerkingsverbanden gezocht met organisaties uit de wijk. Waar mogelijk worden verschillende doelgroepen met elkaar in contact gebracht, zodat kruisbestuivingen ontstaan. De Buurtkamer kan zich verheugen in een groeiende groep actieve deelnemers.

Daarbij zien we verschillende rollen voor ieder van deze partijen. Alle partijen hebben een actieve netwerkfunctie, het leggen van verbindingen tussen organisaties, activiteiten, voorzieningen en bewoners. Kortom zij vervullen de rol van sociaal makelaar.

Voorbeeld informele aanbieder als sociaal makelaar

Een groep enthousiaste bewoners wil een hobbycentrum opzetten voor mensen met veel vrije tijd. De bedoeling is dat deelnemers gebruik mogen maken van de werkruimtes, gereedschap en apparatuur. Ervaren vrijwilligers begeleiden de deelnemers in de werkruimte en bij het gebruik van de machines en gereedschappen, helpen in de kantine en bij de administratie. Daarnaast organiseren vrijwilligers workshops en korte cursussen. Mensen worden zo met elkaar in contact gebracht.

Coördineren en de regie op verbinden

Om de sociaal makelaar goed te kunnen laten functioneren is coördinatie nodig, een spelverdelingsproces. De gemeente treedt op als coördinator. Wij brengen samen met deze organisaties op wijkniveau het aanbod (gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd aanbod = de sociale kaart) en de vraag in de wijk (de sociale agenda) in beeld, signaleren overlap of witte vlekken in het aanbod en brengen waar nodig de juiste spelers bij elkaar. In samenspraak met de spelers van het welzijnswerk stellen we de agenda op van sociale vraagstukken in de wijk en de prioriteiten voor de inzet van welzijnswerk.

Welke plekken hebben we?

Dynamische inzet van voorzieningen en buitenruimten

We zien werken op wijkniveau als een grondslag voor ons welzijnsbeleid. We blijven streven naar bruisende wijken. We vinden het belangrijk dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Er zijn tal van voorzieningen (maatschappelijke accommodaties van zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde organisaties) in de wijk, bijvoorbeeld sportvoorzieningen, brede scholen en ouderensteunpunten die ruimte bieden voor ontmoeting. We gaan de komende jaren sturen op minder inzet van welzijnsbudgetten voor voorzieningen (in stenen). Hier ligt een uitdaging voor het welzijnswerk, het jongerenwerk, het ouderenwerk en de vele andere aanbieders van accommodaties.

Streefbeeld over maximaal 5 jaar

Hieronder is als streefbeeld puntsgewijs aangegeven wat we over maximaal vijf jaar minimaal bereikt willen hebben. Het zal duidelijk zijn dat lang niet alles vijf jaar hoeft te duren. We gaan er van uit dat we niet in alle wijken tegelijkertijd starten (gefaseerde invoering). In die wijken waar we starten zullen de punten 1 en 2 op korte termijn worden gerealiseerd. Ook de verschillende rollen binnen het jongerenwerk (punt 7) worden op korte termijn uitgewerkt. De realisatie van de overige punten heeft een wat langere adem nodig.

Korte termijn, over 1 tot 2 jaar:

- 1** Binnen 2 jaar is er in iedere wijk een team gevormd bestaande uit professionals onder regie van de gemeente die in beeld brengen / hebben wat het aanbod is (activiteiten, functies en gebouwen en het gebruik hiervan) voor zowel de formele als de informele aanbieder en de vraag. *Korte termijn resultaat (2 jaar).*
- 2** Over 1 jaar is er een sociale kaart en binnen 2 jaar is er een sociale agenda per wijk beschikbaar op basis waarvan de gemeente na weging op wijk en stedelijk niveau de benodigde inzet van het welzijnswerk per wijk kan toewijzen. *De sociale kaart is een korte termijn resultaat (resultaat binnen 1 jaar in die wijken waar gestart wordt) en de sociale agenda volgt hierna (verwacht resultaat na 1 tot 2 jaar met doorloop tot 5 jaar).*

- 3 Over 1 jaar zijn de verschillende rollen van het jongerenwerk helder en zijn allianties aangegaan met andere spelers. *Resultaat rollen korte termijn (resultaat binnen 1 jaar) en het aangaan van allianties gefaseerd.*

Langere termijn, over 2 tot 5 jaar:

- 4 Het streven is dat na 2 jaar 85% van de ruimten in de op dat moment bestaande gemeentelijke gebouwen (wijkcentra) gebruikt wordt door gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties en instellingen. De overige 15% van de ruimten is nodig om ad hoc vragen op te vangen. Deze organisaties hebben voorrang op eventuele commerciële partijen. De wijkcentra functioneren volgens een van tevoren vastgesteld concept (maatwerk). *Resultaat voor de langere termijn (verwacht resultaat na 1 tot 2 jaar met doorloop tot 5 jaar).*
- 5 Er is een systeem ontwikkeld voor een anders, beter en/of slimmer gebruik van de gebouwen en functies in een wijk. *Resultaat voor de langere termijn (verwacht resultaat over 2 jaar met doorloop tot 5 jaar).*
- 6 Na verkenning van verschillende toe te passen meetinstrumenten, wordt een meetinstrument gekozen en toegepast. *Resultaat voor de langere termijn (verwacht resultaat over 2 jaar met doorloop tot 5 jaar).*

- 7 Beschikt iedere wijk over een centrale ontmoetingsplek(en), kloppend(e) hart(en). Dit kan zijn vanuit een gesubsidieerde voorziening, maar ook vanuit een niet-gesubsidieerde voorziening. Afhankelijk van de wijk kan dit een kleine huiskamer zijn of vanuit een multifunctionele accommodatie.
- 8 Worden de jongerencentra volgens een van tevoren vastgestelde visie ingezet voor de wijk en stad voor kwetsbare en / of initiatiefrijke burgers. Resultaat voor de langere termijn (*verwacht resultaat over 2 jaar met doorloop tot 5 jaar*).

Van visie naar uitvoering

We besluiten de visie met een agenda van uitwerkingsvraagstukken en een uitwerkingsproces. Centraal daarbij is dat we onze middelen (geld, mensen en accommodaties) anders, beter en slimmer willen inzetten om onze doelen te bereiken en dat we komen tot meer flexibiliteit en maatwerk in de aanpak van de -steeds veranderende- sociale vraagstukken.

Uitgangspunten

Er zijn een paar algemene uitgangspunten voor de uitvoering die we hieronder vast willen noemen.

Wijkgericht

We zien werken op wijkniveau als een grondslag voor ons welzijnsbeleid. We blijven streven naar bruisende wijken: wijken, waarin mensen elkaar weten te vinden en waar op basis van de vraag, een aanbod aanwezig is aan sociaal-culturele en recreatieve activiteiten en faciliteiten. Dit aanbod kan worden geboden door een niet-gesubsidieerde instelling (informele aanbieder) of een gesubsidieerde instelling (formele aanbieder). Kortom, wijken waarin mensen graag wonen. Als we willen dat

mensen meer zelf en met elkaar problemen oppakken, moet dat ook laagdrempelig, dichtbij en op een voor mensen overzichtelijke schaal plaatsvinden.

Vraaggericht

We willen dat het aanbod van welzijnswerk beter aansluit bij de vraag van kwetsbare en initiatiefrijke bewoners in de wijk. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar dat vraagt om een versterking van onze vraaggerichte werkwijze. Dit is daarmee één van de vraagstukken op onze uitwerkingsagenda.

Sturing

Algemeen geldt dat als wij tot een meer samenhangend en op de vraag toegesneden aanbod van welzijnswerk willen komen, we ook tot een meer integrale wijze van aansturing van uitvoerende instellingen moeten komen. Wijkgericht en vraaggericht werken aan welzijn brengt een aantal sturingsvraagstukken met zich mee:

- Hoe organiseren we een goed samenspel tussen de veelheid aan spelers?
- Hoe zorgen we ervoor dat nieuwe en andere aanbieders van welzijnswerk een plek krijgen: hoe brengen we deze groepen/spelers in stelling?
- Hoe bepalen we de inzet van de spelers?
- Wat is de regie-rol van de gemeente hierbij?
- In de uitwerking van onze visie zijn dit sturingsvraagstukken waar we ons over zullen moeten buigen.

Op weg naar een sociale agenda voor de wijk

Onder regie van de gemeente wordt per wijk opgehaald en in beeld gebracht wie de formele en informele aanbieders zijn in de wijk, hun aanbod en de vraag / knelpunten in de wijk en de plekken met de benutte en onbenutte m². Deze sociale kaart wordt gepresenteerd aan de aanbieders in de wijk. Vervolgens wordt onder leiding van de gemeente gezamenlijk de vraag geprioriteert, dubbelingen er uitgehaald, mogelijkheden tot bundeling nagegaan en uiteindelijk de mogelijkheden van de plekken hierbij betrokken. Hierna wordt de sociale agenda voor deze wijk opgesteld.

Colofon

Deze uitgave is een verkorte versie van “Welzijn in Amersfoort 2010-2015”, Visie op welzijnswerk in Amersfoort. Met deze handzame uitgave schetsen wij de lezer in vogelvlucht wat de koers voor het welzijnswerk de komende vijf jaar is. Wij hopen dat bewoners hun bijdrage willen leveren aan de uitwerking ervan in hun wijk.

De uitgebreide versie van de visie is te vinden op de website van de gemeente Amersfoort: www.amersfoort.nl. Het document staat bij de vergaderstukken van de raadsvergadering van 9 februari 2010.

Uitgave: februari 2010

Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met Bureau Radar Advies.

De illustraties zijn getekend door Maarten Wolterink.

Gemeente Amersfoort

*Sector Welzijn, Sociale
Zekerheid en Onderwijs
Afdeling Welzijn en
Onderwijs*

Postadres

Postbus 4000
3800 EA Amersfoort

Bezoekadres

Stadhuisplein 1
3811 LM Amersfoort

T 033 469 47 61

E h.michels@amersfoort.nl

I www.amersfoort.nl